

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت
جمهوری اسلامی ایران

دستورالعمل حمایت طلبی سیاستی به روش آگاه از شواهد

تدوین:
دکتر الهام احمدنژاد
دکتر سهند ریاضی-اصفهانی
دکتر ژاله عبیدی

با نظارت:
دکتر علی اکبری ساری

زمستان ۱۴۰۱

دبیرخانه دیده بانی نظام سلامت

أَلَا أَلَمْ يَرْحَمْنَا
وَأَلَمْ يَرْحَمْنَا

سرشناسه	احمدنژاد، الهام، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	دستور العمل حمایت‌طلبی سیاستی به روش آگاه از شواهد / تدوین الهام احمدنژاد، سهند ریاضی - اصفهانی، ژاله عبدی ؛ با نظارت علی اکبری ساری ؛ [برای] موسسه ملی تحقیقات سلامت، دبیرخانه دیده باتنی نظام سلامت.
مشخصات نشر	تهران: آفریدگار قلم، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	۶۱ ص. - مصور(رنگی)، جنول(بخشی رنگی)؛ ۱۴/۵×۲۱/۵سم.
شابک	978-600-5372-02-1
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۵۹.
موضوع	بهداشت همگانی Public health سیاست پزشکی Medical policy بهداشت همگانی -- جنبه‌های اجتماعی Public health -- Social aspects حمایت از بیمار Patient advocacy بهداشت همگانی -- خدمات Community health services
شناسه افزوده	ریاضی، سهند، ۱۳۵۸ -
شناسه افزوده	عبدی، ژاله، ۱۳۵۶ -
شناسه افزوده	اکبری ساری، علی، ۱۳۴۹ -
شناسه افزوده	موسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران
شناسه افزوده	موسسه ملی تحقیقات سلامت جمهوری اسلامی ایران. دبیرخانه دیده باتنی نظام سلامت
رده بندی کنگره	RA۴۲۵
رده بندی دیویی	۶۱۴
شماره کتابشناسی ملی	۹۳۰۳۴۶۰
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبیا

انتشارات آفریدگار قلم

عنوان کتاب: دستورالعمل حمایت‌طلبی سیاستی به روش آگاه از شواهد

اسامی نویسندگان: دکتر الهام احمدنژاد، دکتر سهند ریاضی اصفهانی، دکتر ژاله عبدی،

با نظارت دکتر علی اکبری ساری

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۳۷۲-۰۲-۱

طراحی و صفحه‌آرایی: محمد علائی پور

چاپ و صحافی: بهرنگ

تیراژ: ۵۰۰ جلد

نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۲

قیمت: این کتاب رایگان می‌باشد

آدرس: خیابان انقلاب، خیابان فخرازی، کوچه فاتحی داریان، پ ۹ واحد ۱ تلفن: ۶۶۹۷۹۳۲

با تشکر و قدردانی از حمایت‌ها و راهنمایی‌های ارزنده:

آقای دکتر حسین فرشیدی معاون محترم بهداشت وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی
آقای دکتر شهنام عرشی رئیس محترم مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر
آقای دکتر علی گل محمدی معاون مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر
آقای دکتر بابک عشرتی معاون فنی مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر
و مدیران و کارشناسان محترم مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.

و زحمات کارشناسان مؤسسه ملی تحقیقات سلامت:

خانم مهسا مجاهدی، خانم مریم رضایی، آقای هادی باقری، خانم سارا صفارپور، خانم الهام
عبدالمالکی، آقای کیومرث خمیس‌آبادی، خانم طاهره دیده‌بان، خانم نگار اسعدسجادی، خانم
مریم علیایی و خانم فاطمه طاهری‌پور.

فهرست محتوی

بخش اول

- ۱ مقدمه
- ۱ حمایت‌طلبی عمومی و حمایت‌طلبی در حوزه سلامت عمومی

بخش دوم

- ۵ راهنمای گام به گام دستورالعمل

بخش سوم

- ۷ فرایند تدوین سیاست
- ۱۶ شناسایی و تأیید مشکل، تدوین سیاست و تحقیق در مورد آن
- ۲۸ تدوین سؤال پژوهشی
- ۳۱ انواع شواهد و تحقیقات برای تدوین سیاست
- ۳۲ مهینگ تصمیم‌گیری و فرایند تبدیل سیاست به قانون
- ۳۷ ابزار حمایت‌طلبی سیاستی

بخش چهارم

- ۴۰ اقدامات حمایت‌طلبی سیاستی برای سیاست‌های تدوین شده آگاه از شواهد

بخش پنجم

- ۴۷ اطلاع‌رسانی و ارتباطات برای حمایت‌طلبی سیاستی

پیوست

۵۲

منابع

۵۹

ساختار متن

متن پیش‌رو دستورالعمل تدوین سیاست به روش آگاه از شواهد به‌عنوان پیش‌نیاز موضوع و سپس انجام حمایت‌طلبی سیاستی می‌باشد.

این دستورالعمل، به غیر از مطالبی که به‌عنوان راهنما ارائه می‌کند، در قالب پرسش نوشته شده است و برای پاسخ به هر پرسش یک چارچوب ارائه می‌کند. بخش‌های ارائه شده این دستورالعمل شامل:

بخش اول این بخش به ارائه تعاریف، گام‌های اجرایی و مقایسه حمایت‌طلبی با مفاهیم مشابه می‌پردازد.

بخش دوم در این بخش روش کار تدوین دستورالعمل حاضر با جزئیات ارائه شده است.

بخش سوم در این بخش فرایند تدوین سیاست آگاه از شواهد و با استفاده از تحقیقات مرتبط ارائه شده است.

بخش چهارم در این بخش اقداماتی که برای حمایت‌طلبی سیاستی بعد از تدوین سیاست انجام می‌شود، ارائه شده است.

بخش پنجم شامل مهارت‌ها و رویکردهایی است که باید برای برقراری ارتباطات مرتبط با حمایت‌طلبی سیاستی پس از تدوین سیاست انجام می‌شود، اتخاذ شود، ارائه شده است.

در هر بخش، پس از قسمت اصلی، راهنمای گام به گام در قالب پرسش و راهنمای تکمیل ارائه شده است که متن را برای خواننده کاربرپسند می‌کند.

در پیوست، فرم حمایت‌طلبی سیاستی ارائه شده است.

برای استفاده مؤثر از این دستورالعمل، توصیه می‌شود در ابتدا، متن اصلی مطالعه شود و سپس برای انجام حمایت‌طلبی سیاستی پرسش‌های درج شده پاسخ داده شود.

بخش اول

مقدمه

حمایت‌طلبی عمومی و حمایت‌طلبی در حوزه سلامت عمومی

«حمایت‌طلبی» شامل طیف وسیعی از فعالیت‌هایی هست که شامل شناسایی، پذیرش و ترویج یک موضوع هست. این فعالیت‌ها شامل: آموزش‌های همگانی و تأثیرگذاری بر افکار عمومی؛ تدوین برنامه‌ها و دستور کار، و طراحی سیاست، لابی‌گری، اجرای سیاست، پایش و نظارت و سپس ارائه پس‌خوراند، و همچنین فعالیت‌های مرتبط با انتخابات می‌باشد. حمایت‌طلبی با استفاده از ابزارهای مؤثر به‌دنبال تغییرات اجتماعی هست. در یک تعریف بسیار خلاصه می‌توان گفت، اقدامی که برای حمایت از یک نتیجه یا علت خاص انجام می‌شود (۱ و ۲).

حمایت‌طلبی در حوزه سلامت همگانی

حمایت‌طلبی در حوزه سلامت همگانی عبارتست از مجموعه اقداماتی که منجر به تغییر در سیستم‌ها می‌گردد. این نوع حمایت‌طلبی مبتنی بر ارائه راه حل هست و به‌جای حل مقطعی و موردی مسئله، ریشه‌های مشکل را تحلیل می‌کند و یک راه حل آگاه از شواهد و مبتنی بر سیاست‌ها ارائه می‌کند (۳-۴). راه‌حل‌های ارائه شده تغییرات پایدار و ماندگار ایجاد می‌نماید. اقدامات حمایت‌طلبی در شرایط پاندمی‌ها اهمیت دو چندان پیدا می‌کند و بعد از رخداد پاندمی کووید-۱۹ این موضوع اهمیت بیشتری پیدا کرده است (۵).

افتراق حمایت‌طلبی با مفاهیم مرتبط که در ادامه اشاره شده است، ضرورت دارد (۱ و ۸-۳).

لابی کردن (Lobbying): برای تأثیرگذاری در سیاست یا قانونی که در حال وضع شدن هست؛

آموزش (Education): شکلی از حمایت‌طلبی است که مستلزم ارائه اطلاعات واقعی به مخاطبان در مورد یک موضوع یا علت است. آموزش می‌تواند برای مردم یا سیاست‌گذاران / تصمیم‌گیران باشد؛

افزایش آگاهی (Awareness Raising): فعالیتی برای افزایش توجهات در مورد یک موضوع، در بین ذینفعان مختلف و اطمینان از این‌که موضوع هم به شکل عمومی و هم توسط سیاست‌گذاران مورد بحث قرار می‌گیرد؛

بسیج منابع (Resource Mobilization): هدف اصلی حمایت‌طلبی افزایش بودجه نیست. اگرچه برخی از اقدامات حمایت‌طلبی تلاش برای دریافت بودجه برای برخی اقدامات توسعه‌ای است. در واقع اقدامات حمایت‌طلبی چتری برای تمام اقدامات ذکر شده در بالا هست.

موضوع مهم در حمایت‌طلبی سیاستی جهت اجرای مناسب آن

- مدیران سازمان‌ها علاوه بر این که باید بتوانند مشکلات موجود را به موقع شناسایی نمایند بلکه علل این مشکلات را شناسایی نمایند، شواهد را تحلیل نمایند، در مورد موضوع پژوهش نمایند و گزینه‌های سیاستی مناسب و پایداری را تدوین نمایند و بتوانند بار مالی این موضوع را برآورد نمایند (برآورد این که اجرای این سیاست چه بار مالی خواهد داشت)؛
 - با توجه به این که حمایت‌طلبی سیاستی اغلب به دنبال تغییر مکانیسم‌های قانون‌گذاری هست لذا تمرکز آن بر سیاست‌گذاران، قانون‌گذاران، مدیران ارشد و ... هست اما ذکر این نکته مهم است که برای آن که این اقدام مؤثر باشد باید بر مشارکت مردم نیز تکیه کرد.
- در ادامه در شکل یک مفاهیم مربوط به حمایت‌طلبی آورده شده است (۱۰، ۳، ۱)

شکل ۱- مفهوم حمایت‌طلبی سیاسی در سلامت همگانی

جامعه در حال گذار سیاسی، اجتماعی یا اقتصادی مشابه یک واگن چهار چرخ است. اجزای این چهار چرخ عبارتند از: (۱) اجماع سیاسی؛ (۲) قوانین توافق شده؛ (۳) پیشرفت اجتماعی؛ و (۴) توسعه اقتصادی. برای دستیابی به ثبات، نیاز به پیشرفت در چهار بخش کلیدی هست - در غیر این صورت حتی اگر یک چرخ آن مشکل داشته باشد امکان حرکت رو به جلو مقدور نیست.

سیاست در واقع هوا را در لاستیک‌های این واگن قرار می‌دهد. سوختی است که برای حرکت رو به جلو به واگن شتاب می‌دهد. بدون سیاست، این چهار حوزه کلیدی پیشرفت و توافقی نخواهند داشت و حرکت رو به جلو واگن اصلاً امکان‌پذیر نیست (۷).

برای شروع اقدامات حمایت‌طلبی باید این موضوع در ابتدا مشخص شود که سیاست‌گذاری مختص سیاستمداران و سیاست‌گذاران نیست. احزاب سیاسی، رهبران سیاسی و مقامات نقش مهمی در تدوین و اجرای سیاست‌ها دارند. اما سازمان‌ها باید نقش کلیدی در آغاز طرح‌ها و بحث‌های عمومی داشته باشند که منجر به نتایج صحیح سیاست‌گذاری برای یک جامعه شود. مهم است که مدیران میانی در زمینه ارائه ایده‌هایی برای تبدیل شدن به سیاست‌ها نقش فعالانه در پیش‌بگیرند و این یکی از مهمترین کلیدهای موفقیت در زمینه تدوین و اجرای سیاست‌ها هست (۸-۱۱).

در ادامه در این دستورالعمل، راهنمای گام‌به‌گام انجام حمایت‌طلبی سیاستی با توجه به پیشگفت ارائه شده است.

بخش دوم

راهنمای گام به گام دستورالعمل

قبل از انجام حمایت‌طلبی سیاستی باید مفاهیمی که در ادامه اشاره شده است به عنوان پیش نیاز برای مدیرانی که در سطح ملی (و یا استانی) در چرخه سیاست‌گذاری درگیر هستند ارائه شود: ۱- چه مشکلاتی در سازمان‌ها باید تبدیل به سیاست شوند؟ ۲- چرخه سیاست‌گذاری آگاه از شواهد چیست (به‌ویژه این موضوع ضرورت دارد به طور دوره‌ای با مدیران کار شود)؛ ۳- چگونه می‌توان از شواهد و تحقیق برای تدوین یک سیاست درست استفاده کرد؟

بعد از اطمینان از این‌که مدیران با مفاهیم مذکور آشنا هستند، مفاهیم حمایت‌طلبی سیاستی ارائه شود؛ در واقع زمانی که اطمینان حاصل شد موارد مذکور توسط مدیران به خوبی درک شده است، می‌توان مطمئن شد که حمایت‌طلبی سیاستی به خوبی انجام خواهد شد. پس به طور کلی برای استفاده درست از دستورالعمل حمایت‌طلبی سیاستی لازم است این مفاهیم هم برای مدیران سازمان‌ها ارائه شود و به همین دلیل در این دستورالعمل، این موارد نیز به عنوان پیش‌نیاز موضوع ارائه شده است.

برای استفاده مؤثر از این دستورالعمل، به دلایل مذکور، هم مفاهیم پیش‌نیاز و هم اقداماتی که برای حمایت‌طلبی سیاستی انجام می‌شود در قالب راهنمای گام‌به‌گام با ارائه مثال ارائه شده است.

بخش سوم

فرایند تدوین سیاست

مفهوم سیاست چیست؟

سیاست‌ها در واقع برنامه‌های روشنی در مورد چشم‌انداز سیاسی، اجتماعی و اقتصادی هستند و این‌که این برنامه‌ها چگونه در قالب اقدامات اجرا شوند.

سؤال ۱- برداشت خود را از آنچه که از کلمه سیاست (Policy) یا کلمات و عبارات مشابه مانند خط‌مشی در ذهن می‌آید بنویسید.

.....

.....

.....

برای پاسخ به سؤال مذکور، به موارد زیر توجه فرمایید:

سیاست معادل هدف کلی و اهداف اختصاصی به همراه شاخص‌هایی هست که قابل اندازه‌گیری هستند. تدوین سیاست فرایندی هست که منجر به یک برنامه‌ریزی جامع در سطوح مختلف می‌شود و اهداف روشن با شاخص‌های قاب اندازه‌گیری معین را دربرمی‌گیرد.

تدوین سیاست در سازمان‌ها و مراکز مختلف (که سازمان‌های سیاست‌گذار تلقی می‌شوند) ممکن است مسیر متفاوتی را طی نماید و لازم است هر سازمان سازوکار مشخصی برای تدوین سیاست داشته باشد تا بتواند برنامه‌های خود را پیش ببرد.

مفهوم حمایت‌طلبی سیاستی چیست؟

حمایت‌طلبی مفاهیم زیادی را دربرمی‌گیرد که در پیشگفت اشاره شد. اما به طور خیلی ساده حمایت‌طلبی انجام اقداماتی هست که سیاستی را که سازمان تدوین کرده است و می‌خواهد براساس آن به اجرای اقدامات خود بپردازد، را دربرمی‌گیرد.

سؤال ۲- حمایت‌طلبی سیاستی چیست؟ برداشت خود از مفهوم حمایت‌طلبی سیاستی را بنویسید.

.....

.....

.....

سؤال ۳- توجه به این نکته مهم است که اگرچه ممکن است در جوامع و سازمان‌های مختلف تجربیات و سابقه طولانی از انواع حمایت‌طلبی موردی برای حل مشکلات وجود داشته باشد اما حمایت‌طلبی سیاستی یک مفهوم نسبتاً جدید می‌باشد. فکر می‌کنید چرا این شکل از حمایت‌طلبی ایجاد شده است؟ برداشت شما در مورد تفاوت حمایت‌طلبی سیاستی با سایر انواع حمایت‌طلبی و اهمیت آن چیست؟

.....

.....

.....

رعایت مسیر مشخص و آگاه از شواهد یکی از اصلی‌ترین پیش‌نیازهای حمایت‌طلبی سیاستی هست و سازمان‌هایی که تمایل دارند اقدامات خود را به شکل سیاست تدوین کنند و سپس این سیاست را تبدیل به قانون و مقررات نمایند قبل از هرگونه اقدام برای حمایت‌طلبی سیاستی ضرورت دارد مسیر سیاست‌گذاری آگاه از شواهد را در دستورکار سازمان خود قرار دهند.

اجزای حمایت‌طلبی سیاستی

نردبان ترقی سازمان‌ها

در شکل دو، نردبان ترقی سازمان‌ها ارائه شده است. پله‌های نردبان در امتداد هم و به‌دنبال هم شکل می‌گیرند. پیش‌نیاز پیشرفت، حرکت روبه‌جلو و پله به پله هست. ادارات و سازمان‌ها برای انجام وظایف اصلی خود ابتدا بر سه پله اول تمرکز می‌کنند. در واقع هدف اصلی ایجاد ادارات و سازمان‌ها در ابتدا انجام اقدامات در سه پله اول هست.

اغلب سازمان‌ها در این سه پله بسیار موفق عمل می‌کنند.

شکل ۲- نردبان ترقی سازمان‌ها

سؤال ۴- شما به عنوان یک مدیر ارشد، فکر می‌کنید مجموعه شما در کدام پله نردبان فوق قرار دارد؟ در این مجموعه چه ظرفیت‌های داخلی ایجاد شده است؟ آیا این ظرفیت‌ها تاکنون مورد بررسی و ارزشیابی قرار گرفته‌اند؟ مهمترین دستاوردها و موفقیت‌هایی حاصل شده چه بوده‌اند؟

.....

.....

.....

برای حرکت رو به جلو غیر از سه پله اول ادارات و سازمان‌ها لازم است به مهارت‌های پیشرفته‌تری دست پیدا کنند.

ظرفیت‌های حرفه‌ای را افزایش دهند، توانایی تحلیل و پژوهش کسب کنند، بدانند با شواهد چگونه کار کنند و توانایی کسب مشارکت و بسیج نمودن هم سیاست‌گذاران (تصمیم‌گیران) و هم مردم و جامعه را داشته باشند و این‌که بدانند چگونه با مداخلات سیاستی می‌توانند تغییرات پایدار ایجاد نمایند.

این موارد در ارگان‌ها در طی دهه اخیر مورد توجه قرار گرفته است و ظرفیت‌سازی برای بدست آوردن چنین توانمندی‌هایی اخیراً اهمیت پیدا کرده است.

برای انجام یک حمایت‌طلبی سیاستی مؤثر، ۹ جز به عنوان یک چارچوب ارزیابی ارائه می‌شود که در مرکز (یا اداره زیرمجموعه) باید ظرفیت برای این ۹ جز عملکردی وجود داشته باشد. هر جز بر اساس مقیاس لیکرت (بسیار زیاد با نمره ۵ و بسیار کم با نمره ۱) ارزیابی می‌شود و سپس از کل نمرات برای ارزیابی نهایی استفاده می‌شود. مرکز در هر یک از عملکردها اگر امتیاز پایینی کسب کند، لازم است ظرفیت آن جز را ایجاد کند.

لذا ارزیابی ظرفیت مرکز برای پیشرفت رو به جلو در نردبان ترقی براساس این چارچوب در این دستورالعمل بررسی می‌شود.

برای هر عملکرد، سؤالات مشخصی (Leading Questions) وجود دارد که بر اساس آن می‌توانید ظرفیت واحد/سازمان را ارزیابی کنید.

دستورالعمل حمایت‌طلبی سیاستی به روش آگاه از شواهد

جدول ۱- عملکردهای مورد نیاز برای حرکت رو به جلو در مراکز برای انجام اقدامات

<p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) اختیار قانونی داریم که بتوانیم با افرادی که تحت تأثیر موضوع (...) قرار گرفته‌اند صحبت کنیم؟</p> <p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) در مورد این موضوع قابل اعتماد هستیم؟</p> <p>آیا برای صحبت در مورد موضوعات مرتبط، وابسته به حزب سیاسی خاص تلقی نمی‌شویم؟</p> <p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) به حد کافی برای سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیرندگان شناخته شده و مورد احترام هستیم؟</p>	اعتبار	۱
<p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) توانایی شناسایی مشکل، از قبیل اجرای پیمایش، ارزیابی جامعه، نیازسنجی، یا دیگر اشکال تحقیقاتی و استفاده از بهترین شواهد علمی را داریم؟</p> <p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) اگر به روش‌های گفته شده قادر به شناسایی مشکل نبودیم، آیا توانایی برونسپاری اجرای تحقیقات معتبر را داریم؟</p>	شناسایی مسأله	۲
<p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) حمایت‌طلبی موضوع/مشکل شناسایی شده را به‌طور کامل درک کرده‌ایم؟ آیا من/من و همکارانم در زمینه مشکل شناسایی شده به‌عنوان متخصص شناخته می‌شویم؟</p> <p>آیا سازمان من ظرفیت جمع‌آوری داده‌ها و تحلیل آن‌ها و یا توانایی انجام پژوهش‌های مرتبط با مشکل شناسایی شده را دارد؟</p> <p>اگر نه، آیا ما دسترسی به سایر اشکال داده مانند داده‌های ثانوی که معتبر و قابل اعتماد هستند، داریم؟</p> <p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) ظرفیت تحلیل اطلاعات را به‌گونه‌ای داریم که بتوانیم با استفاده از نتایج سیاست‌ها را تغییر دهیم یا راه حل برای موضوع ارائه دهیم؟</p> <p>اگر خیر، آیا برای انجام این تحلیل سازمان دیگر در دسترس است که به شما کمک نماید؟</p> <p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) مهارت شناسایی و برقراری منابع مالی برای یک پیشنهاد سیاستی را داریم؟</p> <p>اگر نه، آیا سازمانی و همکاری هست که این ظرفیت را داشته باشد و برای ما این موضوع را انجام دهد؟</p>	انجام پژوهش، تحلیل و تدوین سیاست	۳

<p>من یا اداره (سازمان وابسته) مورد احترام جامعه‌ای که تحت تأثیر این مشکل هست، هستیم؟</p> <p>من یا اداره (سازمان وابسته) روابط قوی با رهبران منطقه‌ای که می‌خواهیم این مشکل را حل کنیم، داریم؟</p> <p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) اطلاع داریم که مخاطبان هدف اطلاعات خود را چگونه بدست می‌آورند؟</p> <p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) منابع و ظرفیت مهارتی برای سازماندهی فعالیت‌های اطلاع‌رسانی و بسیج در منطقه را داریم؟</p> <p>آیا گروه‌های اصلی ذینفع در این موضوع را می‌شناسیم؟ ارتباط آنها با این موضوع چگونه است؟</p>	<p>گسترش اجتماعی و سازماندهی مردمی</p>	<p>۴</p>
<p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) می‌دانیم چگونه و چه زمانی در مورد این موضوع تصمیم گرفته می‌شود؟</p> <p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) به جلسات / اسنادی که در مورد این موضوع تصمیم‌گیری می‌شود، دسترسی داریم؟</p>	<p>روابط با تصمیم‌گیرندگان</p>	<p>۵</p>
<p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) توانایی انتقال پیام‌های تحقیقاتی و سیاستی را به مخاطبان به شکل کوتاه و واضح داریم؟</p> <p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) توانایی شناسایی مخاطبان کلیدی برای بسیج منابع را داریم؟</p> <p>من یا اداره (سازمان وابسته) راه شناسایی اینکه مخاطبان اطلاعات خود را از کجا بدست می‌آورند را داریم؟ آیا می‌دانیم بهترین راه ارتباطی با آنها چیست؟</p>	<p>ارتباطات خارج سازمانی</p>	<p>۶</p>
<p>آیا در این سازمان رهبری قوی برای تدوین سیاست یا حمایت‌طلبی وجود دارد؟</p> <p>آیا در سازمان همه افراد نقش و مسئولیت خود را در زمینه تدوین سیاست و حمایت‌طلبی می‌دانند؟</p> <p>آیا مکانیسمی وجود دارد که همه کارکنان سازمان را از اولویت‌های سازمان و پیام‌های کلیدی آگاه نماید؟</p>	<p>ارتباطات داخلی برای ائتلاف‌ها و سازمان‌های مدنی</p>	<p>۷</p>

دستورالعمل حمایت‌طلبی سیاستی به روش آگاه از شواهد

<p>آیا من یا اداره (سازمان وابسته) عضو شبکه، ائتلاف یا انجمنی هستیم؟ آیا من یا اداره (سازمان وابسته) روابط کاری مناسب با سایر ادارات و سازمان‌هایی که بر روی این موضوع کار می‌کنند داریم؟ آیا من یا اداره (سازمان وابسته) در موقعیتی هستیم که بتوانیم با همکاری و مشارکت با سایر سازمان‌ها و ادارات که توانایی و قدرت متفاوت از ما دارند، تأثیر تلاش‌های خود را برای حمایت‌طلبی سیاستی به حداکثر برسانیم؟</p>	<p>توانایی تشکیل شبکه و ائتلاف</p>	<p>۸</p>
<p>آیا منابع انسانی کافی برای دستیابی به اهداف حمایت‌طلبی سیاستی داریم؟ آیا ما ظرفیت جذب و آموزش داوطلبان را در چارچوب جدول زمانی حمایت‌طلبی سیاستی داریم؟ آیا منابع مالی کافی برای دستیابی به اهداف حمایت‌طلبی سیاستی داریم؟ آیا زمان کافی برای مدیریت اقدامات خود برای دستیابی به اهداف حمایت‌طلبی سیاستی داریم؟ آیا منابع مالی/انسانی دیگری هم هست که بتوانیم برای اقدامات حمایت‌طلبی سیاستی به مجموعه خود اضافه کنیم؟</p>	<p>مدیریت منابع</p>	<p>۹</p>

لطفاً به هر کدام از موارد از یک تا ۵ نمره بدهید. یک پایین‌ترین سطح مهارت، توانایی و تجربه و ۵ بالاترین سطح است.

چارچوب ارزیابی ظرفیت سازمانی برای تدوین سیاست و انجام حمایت‌طلبی سیاستی

اعتبار

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

شناسایی موضوع

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

انجام پژوهش، تحلیل و تدوین سیاست

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

گسترش اجتماعی و سازماندهی مردمی

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

روابط با تصمیم‌گیرندگان

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

ارتباطات خارج سازمانی

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

دستورالعمل حمایت‌طلبی سیاستی
به روش آگاه از شواهد

ارتباطات داخلی برای ائتلاف‌ها و سازمان‌های مدنی

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

توانایی تشکیل شبکه و ائتلاف

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

مدیریت منابع

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

به طور کلی، اگر امتیاز سازمانی شما بین ۳۴ تا ۵۰ باشد، نشان‌دهنده ظرفیت بالایی برای حرکت رو به جلو و حل مشکلات و سپس حمایت‌طلبی سیاستی مؤثر برای سیاست‌های تدوین شده است. امتیاز بین ۱۷-۳۳ به معنی ظرفیت متوسط و ۱۰-۱۶ ظرفیت پایین است.

شناسایی و تأیید مشکل، تدوین سیاست و تحقیق در مورد آن

شناسایی و تأیید مشکل

سیاست چگونه کار می‌کند؟

همانطور که ذکر شد، هدف حمایت‌طلبی سیاستی ایجاد تغییر هست. سیاست به طور کلی دارد تلاش می‌کند که در سه حوزه اصلی تغییر ایجاد کند: (۱) تغییرات رفتاری؛ (۲) تغییرات در سازمان‌ها؛ و (۳) تغییرات در شیوه زندگی.

برای شروع پاسخ‌دهی به سؤالات این بخش لازم است تفاوت بین سیاست و اقدام ارائه شود.

سیاست

۱. رسیدگی به مشکل در دراز مدت.
۲. اغلب وضعیت دائمی و رسمی دارد.
۳. شیوه برخورد نهادهای رسمی را با موضوع تغییر می‌دهد.
۴. منجر به تغییر قوانین و مقررات می‌شود و یا نحوه اجرای آنها را تغییر می‌دهد.
۵. نحوه هزینه‌کرد را بر روی موضوع تغییر می‌دهد.

اقدام

۱. کوتاه مدت یا زودگذر است.
 ۲. توجه به موضوع کوتاه و زودگذر است.
 ۳. ممکن است منجر به تغییر روابط شود اما تغییر رسمی در قوانین ایجاد نمی‌کند.
 ۴. بخشی از دستیابی به یک راه سیاستی تلقی می‌شوند اما بخودی خود راه حل سیاستی نیستند.
- سؤال ۵- سیاست چگونه کار می‌کند؟ سیاست چه تغییراتی ایجاد می‌کند؟
-
-

برای پاسخ به پرسش فوق، به موارد زیر توجه فرمایید.

بین تدوین (policy-formulation) سیاست و سایر مفاهیم مثل، پروسه/ فرایند، اقدام و استراتژی (راهبرد) باید تفاوت قائل شد. این‌ها مفاهیم متفاوتی هستند.

پروسه/فرایند اقدامات گام‌به‌گامی هست که به انجام عملکردهای سازمان (برنامه‌های عملیاتی) به شکل گام‌به‌گام اشاره دارد.

اقدام مشابه پروسه، یکسری فعالیت‌های گام‌به‌گام است که منتهی به تکمیل یک موضوع در سازمان می‌گردد. استراتژی اشاره به یک برنامه مشخص تدوین شده در جهت دستیابی به اهداف آن سازمان است. به طور خلاصه سندی هست که سازمان را در تحقق اهداف خود راهنمایی می‌کند.

تدوین یک سیاست در سازمان باید مشخصات زیر را داشته باشد:

۱. موضوع مورد بررسی را در طولانی مدت مورد توجه قرار دهد؛
۲. شرایط رسمی و پایدار داشته باشد؛
۳. شیوه برخورد نهادهای رسمی را با موضوع تغییر دهد؛
۴. منجر به تغییر قوانین/مقررات گردد یا اجرا آنها را شدت بخشد؛
۵. هزینه‌کرد برای موضوع را تغییر دهد.

در ادامه راهنمای تدوین سیاست به روش آگاه از شواهد ارائه شده است. آنچه که مهم است لازم است تمام مراحل درج شده در این راهنما اجرا گردد تا سیاست به روش درست تدوین شود.

اصل مهم: سیاست درست، سیاستی هست که مبتنی و آگاه از شواهد نوشته شود.

دهه‌ها تدوین و اجرای سیاست نشان داده است که هرچه پیشنهادهای سیاستی آگاه از شواهد باشد - به جای ایدئولوژی، نیت خوب یا یک "حدس" فردی - این سیاست کارآمدتر و مؤثرتر هستند و احتمال بیشتری وجود دارد که منجر به بهترین نتایج ممکن شود.

سؤال ۶- به‌عنوان مدیر ارشد مرکز (یا یکی از مدیران ارشد)، احتمالاً شما از مشکلاتی که مجموعه با آن مواجه هست، به‌خوبی آگاه هستید. اگر یکی از این مشکلات را انتخاب کنید که بخواهید آن را در قالب

یک سیاست مدون ببرید و برای آن حمایت‌طلبی سیاستی انجام دهید، آن مشکل چیست؟

سؤال ۷- چرا شما این مشکل را انتخاب کردید تا برایش حمایت‌طلبی سیاستی انجام دهید؟

برای پاسخ به پرسش‌های مذکور، موارد زیر را در تدوین سیاست در نظر بگیرید. شما باید بدانید اولین قدم در تدوین یک سیاست درست، شناسایی مشکل است. این مشکل باید به طور واضح و شفاف شناسایی شود و همچنین برای این موضوع یک بیان مسأله خوب که نشان‌دهنده تأثیر آن بر سلامت مردم است، تدوین شود.

در ادامه مثالی ارائه شده است که می‌تواند به شما در شناسایی مشکل کمک نماید. با استفاده از این موضوع می‌توانید مثال‌های زیادی را در حوزه مرتبط به سلامتی بررسی نمایید.

منطقه‌ای را تصور کنید که شیوع تب مالاریا در آن جز مشکلات اصلی هست. در دو منطقه شهر که منطقه الف و ب نامگذاری شده است، بررسی‌ها نشان می‌دهد در منطقه الف مراقبت کودکان وضعیت مطلوبی برای بیماری دارد اما در منطقه ب اینگونه نیست. اگرچه، هر دو منطقه با عوامل خطر یکسانی روبه‌رو هستند اما بررسی‌ها نشان داده است که مراجعه برای مراقبت کودکان متفاوت هست.

برای شناسایی مشکل و یافتن دلیل مسئله، محققین با ذینفعان و افراد مطلع در منطقه ب، چندین جلسه برگزار کردند. این افراد شامل ارائه‌دهندگان خدمات در این منطقه و همچنین ساکنین محلی بودند. نتیجه ارزیابی نشان داد که در طی دو سال اخیر، در منطقه ب محدودیت وسیله حمل و نقل عمومی رخ داده است و به دلیل مشکلاتی، این محدوده تحت پوشش استفاده مناسب از وسایل نقلیه عمومی نیست. در ابتدا تصور می‌شد که مشکل در نحوه ارائه مراقبت هست اما مصاحبه با ذینفعان نشان داد که مشکل

اصلی عدم دسترسی مناسب به وسایل حمل نقل عمومی در منطقه ب نسبت به منطقه الف هست. پس در اینجا مشکل اصلی شناسایی شد و لازم است تمام اقدامات بعدی متمرکز بر این حل این مشکل باشد. ابزارها و روش‌های زیادی وجود دارد که می‌توان برای شناسایی مشکل از آنها کمک گرفت. در ادامه چندین روش ارائه شده است. آنچه که مهم هست لازم است یک یا ترکیبی از این روش‌ها را برای شناسایی مشکل استفاده کرد: (۱) مرور منابع و متون؛ (۲) مشاهدات محیطی؛ (۳) مصاحبه با رهبران محلی؛ (۴) مصاحبه‌های گروهی؛ (۵) انجام مطالعه، پیمایش و گردآوری داده‌های اولیه؛ (۶) جلساتی با جامعه؛ (۷) گزارش‌های رسمی/غیر رسمی (چاپ شده یا چاپ نشده) اگر در مورد موضوع وجود دارد.

بعد از این که مشکلاتی را شناسایی کردید، لازم است مشخص نمایید که این مسئله تا چه اندازه‌ای اهمیت دارد که براساس آن یک سیاست تدوین شود. در ادامه یک چارچوب معرفی می‌شود که برای ارزیابی اهمیت مشکل شناسایی شده کاربرد دارد. نمره‌ای که مشکل بر اساس این چارچوب ارزیابی بدست می‌آورد نشان می‌دهد که مشکل تا چه اندازه اهمیت دارد که بر اساس آن سیاستی نوشته شود و سپس برای آن حمایت‌طلبی سیاستی انجام شود.

این چارچوب مشکل را در چند بُعد بررسی می‌کند. هر بُعد بر اساس مقیاس لیکرت (بسیار زیاد با نمره ۵ و بسیار کم با نمره ۱) ارزیابی می‌شود و سپس از کل نمرات برای ارزیابی نهایی استفاده می‌شود. برای پاسخ به هر بُعد، سوالات راهنما در کنار آن نوشته شده است.

چارچوب تعیین مشکل برای حمایت‌طلبی سیاستی طبق یک فرایند تدوین سیاست به روش آگاه از شواهد

اندازه جمعیت: آیا این موضوع افراد زیادی را تحت تأثیر قرار می‌دهد؟ آیا می‌توانید تعداد افراد در معرض را تعیین کنید؟ آیا مشخص است این جمعیت چه خصوصیتی دارد؟ در چه رنج سنی هستند؟ درآمد، موقعیت اجتماعی، جنسیت، شغل، پیشینه قومی و .. آنها چیست؟

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

سطح تأثیر: آیا این مسأله تأثیر بسزایی بر جمعیت دارد؟ آیا می‌توانید این تأثیر را اندازه‌گیری کنید؟ آیا منجر به یک ضرر یا آسیب واقعی می‌شود؟ آیا این آسیب دائمی هست یا زودگذر؟

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

بهبود: آیا پرداختن به این موضوع باعث بهبود وضعیت جمعیت خواهد شد؟ چه مدرکی دارید که اوضاع بهتر می‌شود؟ دقیقاً چه چیزی بهتر می‌شود؟

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

ارزش‌ها: آیا موضوع با مأموریت و ارزش‌های سازمان مطابقت دارد؟ چه ارتباطی بین این موضوع و ارزش‌ها و مأموریت شما وجود دارد؟ آیا موضوع برای انجام مداخله مناسب است؟ موضوع قابل اصلاح با سیاست هست؟ چه مدارک و شواهدی دارید که سیاست می‌تواند در مورد این موضوع مؤثر؟ آیا مطالعات موردی در مورد مداخلات سیاستی دارید که در موقعیت‌های مشابه انجام شده باشند؟

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

بسیج: آیا این موضوع می‌تواند تعداد زیادی از ذینفعان و علاقه‌مندان را جذب کند؟ آیا موضوع به اندازه کافی تمایل برای حمایت ایجاد میکند؟

۱ (کم)	۲	۳ (متوسط)	۴	۵ (زیاد)

در ادامه نمره که به هر کدام از موارد فوق داده‌اید را درج کنید:

- نمره اندازه جمعیت:
- نمره سطح تأثیر:
- نمره بهبود:
- نمره ارزش‌ها:
- نمره بسیج:
- جمع کل:**

به طور کلی نمره پایینتر از ۱۸ نشان می‌دهد که مشکل مطرح شده آن قدر جدی نیست که بشود برای آن حمایت‌طلبی سیاستی انجام داد و لازم است در انتخاب مشکل تجدید نظر نمود. اما اگر نمره بدست آمده بالاتر از ۱۸ باشد، مشکل می‌تواند به عنوان یک سیاست در مرکز مد نظر قرار بگیرد، و سپس برای آن حمایت‌طلبی سیاستی انجام شود.

یک مشکل مرتبط با سیاست که برای حمایت‌طلبی سیاستی انتخاب می‌شود، زمانی مناسب تلقی می‌شود که:

- جز اهداف کنونی برنامه‌های مرکز شما هست و هم‌اکنون مورد تمرکز شما و سایر اعضای مجموعه هست؛
- براساس شواهد این مشکل، وجود دارد؛
- می‌توان با حمایت‌طلبی مؤثر، در سیاست‌های کنونی تغییر ایجاد کرد یا سیاست جدید تدوین کرد و با این کار بودجه مورد نظر را هم برای اجرا بدست آورد؛
- امکان رفع آن در کوتاه مدت و میان‌مدت فراهم باشد (بین شش ماه تا حداکثر ۳ سال)؛
- به حد کافی واضح و شفاف باشد.

تحلیل مشکل

روش کار و ابزارهای متعددی برای تحلیل مشکل وجود دارد و ممکن است در انتخاب این روش‌ها در ارتباط با مشکل، محدودیتی وجود نداشته باشد. روش ارائه شده در این متن، یک روش پیشنهادی هست که شما می‌توانید برای شروع از آن استفاده نمایید. روش پیشنهادی تحلیل درختی (Problem Tree Analysis) خوانده می‌شود.

این روش در واقع، یک روش ساده است که مشکلات بزرگتر را جزیی می‌کند و تمام علل موضوع را که بر مشکل تأثیر دارند را، شناسایی می‌کند. در انجام حمایت‌طلبی سیاستی به این موضوع دقت کنید. تحلیل درختی در این روش نوشتن علل در قالب منفی هست (به طور مثال استفاده از کلماتی مانند کمبود، نبود، ...) با نوشتن علل به شکل گزاره منفی و سپس معکوس کردن آنها با گزاره‌های مثبت، شما را به راه‌حل‌ها خواهد رساند.

پس با انجام تحلیل درختی می‌توانید غیر از شناسایی علل، راه حل را هم تدوین کنید.

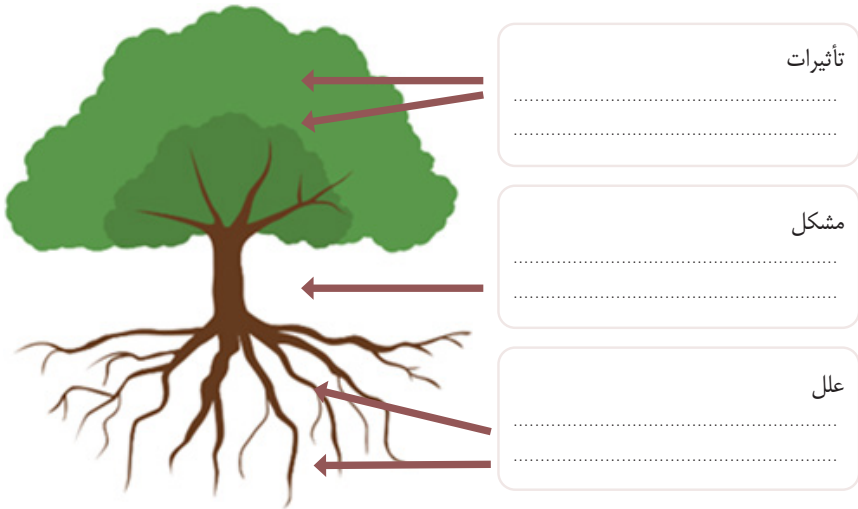
تحلیل درختی لذا یک نمای کلی از مشکل، علل آن و تأثیرات آن ارائه می‌کند. این ابعاد برای برنامه‌ریزی انجام حمایت‌طلبی سیاستی مهم هست.

دستورالعمل حمایت‌طلبی سیاستی به روش آگاه از شواهد

تحلیل درختی برای مشکلات مرتبط با سیاست:

- به انجام برنامه‌ریزی برای حمایت‌طلبی سیاستی کمک می‌کند؛
- با شناسایی علل مختلف کمک می‌کند تا مقدار پیچیدگی موضوع مشکل مشخص شود؛
- مداخلات و مسیرهای انجام آنها را شناسایی می‌کند؛
- یک طرح کلی از اقدامات حمایت‌طلبی که شامل اهداف و نتایج هست را فراهم می‌کند.

سؤال ۸- بر اساس مدل تحلیل درختی، مشکلی که پیدا کرده‌اید، تأثیرات و علل آن را تعیین نمایید.

برای انجام تحلیل از تنه درخت شروع کنید و سپس به پایین بالا بروید:

- ۱- مشکل یا مسئله‌ای را که باید تحلیل شود، همانطور که در حال حاضر آن را درک می‌کنید، یادداشت کنید؛
- ۲- بنویسید که علل و عوامل ایجاد مشکل را چه می‌دانید؛ و ۳- اثرات، پیامدها و عوارض مشکل را بنویسید.

تدوین هدف کلی، اهداف اختصاصی و چشم‌انداز برای حمایت‌طلبی سیاستی

در این مرحله، بعد از شناسایی مشکل و تحلیل درختی برای مشخص نمودن علل مشکل، لازم است هدف کلی، اهداف اختصاصی و سند چشم‌انداز حمایت‌طلبی سیاستی تدوین شود.

هدف کلی: بلند مدت است و سطوح بزرگتری را دربرمی‌گیرد.

اهداف اختصاصی: کوتاه مدت است و گام‌های رسیدن به هدف کلی را مشخص می‌کند. اجزا این اهداف باید در قالب چهار بُعد پاسخ داده شود. در ادامه:

چه سازمانی: آیا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی / مرکز ... این اختیار را دارد که برای سیاست تدوین شده حمایت‌طلبی سیاستی انجام دهد؟

چه چیزی: چه تغییری انتظار می‌رود که با تدوین این سیاست اتفاق بیفتد؟

چگونه: اقدام/اقدامات خاصی که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی/مرکز ... برای انجام این تغییر می‌تواند انجام دهد چیست؟

چه زمانی: لازم است چارچوب زمانی مشخصی برای موضوع تدوین شود (۶ ماهه - کوتاه مدت، ۳ ساله: میان مدت و حداکثر ۵ ساله - بلند مدت).

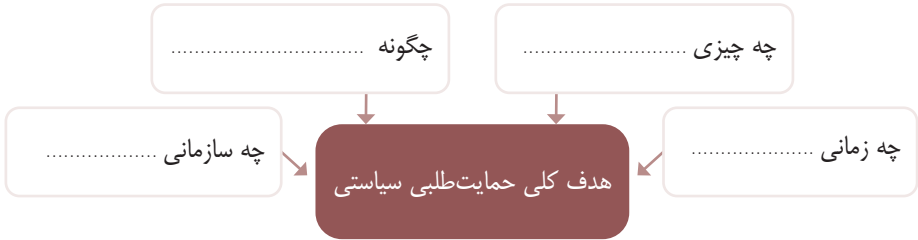
اهداف کلی

- برای تدوین هدف کلی این سؤالات را پاسخ دهید.
- از کجا بدانیم سیاست موفق خواهد شد؟
 - موفقیت به چه شکلی خواهد بود؟
 - اگر قرار باشد که در روزنامه‌ها و رسانه‌ها تیتیری زده شود که این سیاست موفق شد شما به رسانه در یک جمله چه خواهید گفت؟
 - افرادی که تحت تأثیر موضوع هستند انتظار چه چیزی را دارند؟

سؤال ۹- از چارچوب زیر برای تدوین هدف کلی حمایت‌طلبی سیاستی استفاده کنید.

.....

.....

زمانی که هدف کلی را نوشتید این سؤالات را مجدداً مرور نمایید تا مطمئن شوید هدف به درستی نوشته شده است:

۱- هدف تدوین شده مرتبط به تغییر سیاست موجود، اجرای سیاست جدید یا مرتبط به بسیج منابع هست؟

۲- آیا براساس هدف کلی که نوشته‌اید سیاست‌گذار دقیقاً متوجه خواهد شد که چه اقدامی را در چه جهتی انجام دهد؟

۳- چه اساسی متوجه خواهید شد که به هدف کلی خود می‌رسید؟

اهداف اختصاصی

سؤال ۱۰- در ادامه اهداف اختصاصی حمایت‌طلبی سیاستی را بنویسید.

.....

.....

.....

برای تدوین اهداف اختصاصی باید گام‌های مشخص و دست‌یافتنی را مد نظر قرار داد. این اهداف دربرگیرنده تغییرات مورد انتظار در بودجه سازمان‌ها، رفتارهای سازمانی و فردی است که برای رسیدن به هدف نهایی حمایت‌طلبی سیاستی ضروری است.

برای تدوین اهداف اختصاصی این سؤال را پرسید:

- برای رسیدن به هدف اصلی چه پیش‌شرط‌هایی لازم داریم؟

از معیارهای اسمارت (هوشمند) زیر برای تدوین اهداف اختصاصی استفاده نمایید:

قابل اندازه‌گیری

پیشرفت‌ها و موفقیت‌ها کمی شده و قابل اندازه‌گیری باشند.

دست‌یافتنی

در واقع بر اساس زمان و منابع در دسترس بتوان به آن دست پیدا کرد.

واقعی

تلاش برای دستیابی به این امر معقول و منطقی و عملی هست.

زماندار

زمان مشخصی برای رسیدن به هدف تعیین شده باشد.

بیانیه چشم‌انداز

براساس اهداف تدوین شده در ادامه بیانیه چشم‌انداز را برای حمایت‌طلبی سیاستی تدوین کنید.

سؤال ۱۱- بیانیه چشم‌انداز حمایت‌طلبی سیاستی شما چیست؟

.....

.....

.....

در ادامه چند سناریو به عنوان مثال برای کمک به تدوین بیانیه چشم‌انداز ارائه می‌شود.

سناریو اول - تصور کنید امروز به یک مراسم دعوت شده‌اید که قرار است در آن به بهترین تلاش‌های انجام شده در زمینه حمایت‌طلبی سیاستی جایزه ملی اعطا شود. این رویداد توسط یک سازمان معتبر برگزار می‌شود و به فرد یا سازمانی که یک ابتکار عمل سیاسی داشته است جایزه را اعطا خواهد کرد. مجری برنامه

نام شما را می‌خواند به سمت شما می‌آید و شما را معرفی می‌کند. در این جلسه و بعد از اعلام نام شما، در مورد سیاست اجرا شده و تأثیر و نتایج این حمایت‌طلبی سیاستی چه چیزی می‌تواند بگوید؟

سناریو دوم - قرار است یک فیلم مستند در مورد حمایت‌طلبی سیاستی که شما انجام داده‌اید، نشان داده شود. این فیلم یک گذر زمانی را شامل است (تایم لپس) که در آن قرار است روند پیشرفت کار از زمان پیدا کردن مشکل تا حمایت‌طلبی برای آن و تدوین و اجرای سیاست تا به امروز نشان داده شود. صحنه سکانس پایانی تایم لپس به نظر شما چه باشد؟ راوی در مورد تأثیر سیاست اجرا شده بر افراد و جوامع چه می‌گوید؟

سناریو سوم - تصور کنید چندین سال بعد از اقدام حمایت‌طلبی شما متنی از این موفقیت در یک رسانه منتشر شود. چیدمان این متن چگونه باشد؟ برای توصیف تأثیر سیاست چه زبانی به کار برده می‌شود؟ موارد زیر را مد نظر قرار دهید.

هدلاین (سرتیتر): که توصیف می‌کند سیاست چگونه انجام شده است.

عکس و تصویر: از افراد و ذینفعانی که از این سیاست بهره برده‌اند.

نقل قول: از یک ذینفع که تیتراژ را توصیف و تأیید می‌کند.

دو جمله اول: پاراگراف اصلی که تأثیر سیاست را توصیف می‌کند.

چارچوب پیشنهادی برای تدوین بیانیه چشم‌انداز حمایت‌طلبی سیاستی

هدلاین (سرتیتر): که توصیف می‌کند سیاست چگونه انجام شده است.

عکس و تصویر: از افراد و ذینفعانی که از این سیاست بهره برده‌اند.

نقل قول: از یک ذینفع که تیتراژ را توصیف و تأیید می‌کند.

دو جمله اول: پاراگراف اصلی که تأثیر سیاست را توصیف می‌کند.

تدوین سؤال پژوهشی

تا این مرحله اطلاعات زیادی بدست آمده است اما در عین حال ممکن است هنوز گپ‌های اطلاعاتی زیادی وجود داشته باشد. در این مرحله باید به این موضوع رسید که چه اطلاعاتی نداریم و این اطلاعات را باید از کجا بدست آورد.

بازنویسی سؤال پژوهشی براساس مشکل و علل آن که در تحلیل درختی بدست آمده است براساس راهنمای زیر:

- دقیق، متمرکز و واضح باشد؛
- باز باشد؛
- قابل بحث باشد و خطابه داشته باشد؛
- به بیانیه چشم‌انداز مرتبط باشد.

یک مثال برای تدوین سؤال پژوهشی (مثال فرضی است).

مشکل / مسأله: بیشتر از ۵۰ درصد از پسران نوجوان در محله‌های فقیر نشین ترک تحصیل می‌کنند. این پدیده مشکلات زیادی برای این گروه در طول زندگی آنها به وجود می‌آورد از جمله مشکلات مالی، اجتماعی و سلامتی. به طوری که این گروه به مراتب نسبت به همسالان خود درآمد کمتری کسب می‌کنند کیفیت زندگی پایبندی دارند و همچنین وضعیت سلامتی آنها نامطلوب خواهد بود.

علل: یکی از عللی که شناسایی شده است این است که از همان روزهای اول دبستان کودکان خانواده‌های فقیر نسبت به کودکان خانواده‌های برخوردار برای تحصیل بهتر با مشکلات بیشتری مواجه هستند. با گذشت زمان، با وجود دسترسی به نظام آموزشی مشابه، این شکاف در عملکرد تحصیلی جبران نمی‌گردد.

بیان مسأله: کودکان خانواده‌های فقیرتر، علیرغم دسترسی به همان نظام آموزشی، نسبت به همسالان خود از خانواده‌های برخوردارتر، کمتر از نظام آموزشی بهره می‌برند.

سؤال پژوهشی: علت این وضعیت نامناسب آموزشی چیست؟ آیا در نظام آموزش فعلی مواردی وجود

دارد که بتواند به این موضوع کمک کند؟ آیا مداخلاتی وجود دارد که انجام شده و نشان می‌دهد اجرای این مداخلات در دراز مدت می‌تواند به این کودکان کمک کند؟

سؤال ۱۲- علی را که در تحلیل درختی برای مشکل خود شناسایی کرده‌اید مد نظر قرار دهید. مواردی که نیاز به ارزیابی دارد را مشخص کنید. این موارد را در قالب سؤال پژوهشی مطابق مثال بنویسید. گپ‌های اطلاعاتی چیست؟ و لازم است چه چیزی را برای حل این مشکل بدانید؟

.....

.....

.....

به مثال برمی‌گردیم. این اطلاعات برای سؤال تحقیق ما گردآوری شده است.

تحقیقات نشان می‌دهد که ضعف تحصیلی از ۵ سالگی آغاز شده است. مداخلات سیاسی بعد از این سن اغلب گران و هزینه‌بر هست و نتایج کمتری دارد. وزارت آموزش و پرورش در هر سال ۲۰۰ میلیون ریال برای هر دانش‌آموز در طول دوره متوسطه هزینه می‌کند. این هزینه برای دانش‌آموزان دوره ابتدایی نصف هست. مطالعات مختلف نشان می‌دهد که حدود ۱۰ الی ۳۰ درصد پیشرفت تحصیلی مربوط به مدرسه و حدود ۷۰ الی ۹۰ درصد مربوط به محیط خانه هست.

شواهد مذکور به ارائه یکسری اطلاعات مهم در این زمینه کمک می‌کند و به ما کمک می‌کند تا بدانیم که پاسخ سیاستی ما چگونه تدوین شود. بهتر است چه نوع مداخلاتی تدوین شوند که نتایج بهتری داشته باشند؟ این مداخلات در چه زمانی و در کجا اجرا شوند؟

سؤال ۱۳- نظر شما چیست؟ بر اساس مثال ارائه شده، پاسخ سیاست‌گذاری برای این مشکل باید در کجا متمرکز شود؟

.....

.....

.....

چرا ما از پژوهش برای تدوین سیاست استفاده می‌کنیم؟

- ۱- کمک به اجرای درست حمایت‌طلبی سیاستی؛
- ۲- انجام پژوهش اطلاعاتی را فراهم می‌کند که ممکن است شما از آنها آگاه نباشید؛
- ۳- انجام پژوهش به شما می‌گوید عللی که می‌تواند منجر به موفق شدن سیاست شود چیست؟
- ۴- پژوهش برای شما مثال‌های موفق و ناموفق را فراهم می‌کند؛
- ۵- می‌تواند آنچه را که قبلاً از آن مطمئن بودید را به شما تأکید کند؛
- ۶- به شما امکان استدلال هزینه-فایده برای مداخلات را می‌دهد؛
- ۷- به شما اعتبار می‌دهد؛
- ۸- می‌توانید با استنادات مناسب در مقابل مخالفان صحبت کنید؛
- ۹- و در نهایت منجر به این موضوع می‌شود که شما در آن زمینه تبحر لازم کسب کنید و به عنوان یک متخصص در این مورد مطرح شوید.

انواع شواهد و تحقیقات برای تدوین سیاست

انواع مختلف تحقیقات و پژوهش برای تدوین سیاست وجود دارد. این تحقیقات تفاوتی با سایر تحقیقاتی که در زمینه پاسخ به مشکلات انجام می‌شود، ندارد و لازم است سازمان‌هایی که سیاست‌گذار هستند از تیم‌های خیره تحقیقاتی برای این منظور کمک بگیرند. در ادامه به چند مورد اشاره می‌شود.

لذا به عنوان یک اصل در حمایت‌طلبی سیاستی: همواره به خاطر داشته باشید تمام این مسیر را لازم نیست به تنهایی انجام دهید و ضرورت دارد برای دستیابی به بهترین نتایج، از کار تیمی بهره بگیرید.

در این راهنما فقط به انواع تحقیق/روش‌های پژوهش اشاره شده است و با توجه به این‌که این راهنما برای افراد آشنا به تحقیق تهیه شده است از توضیح انواع تحقیق خودداری شده است. نوع تحقیقاتی که می‌توانیم برای حمایت از آنها استفاده کنیم به شرح زیر است.

براساس منابع داده:

- ۱- تحقیقاتی که در آنها داده به طور اولیه گردآوری می‌شود (primary research)؛
- ۲- تحقیقاتی که از داده‌های موجود استفاده می‌کند (secondary research).

براساس روش گردآوری داده:

- ۱- تحقیقات کمی: مطالعات مشاهده‌ای، مطالعات تجربی/مداخله‌ای؛
- ۲- تحقیقات کیفی؛
- ۳- تحقیقات ترکیبی.

براساس نمونه مورد مطالعه:

- ۱- سرشماری؛
 - ۲- تحقیقات همراه نمونه‌گیری مانند پیمایش.
- بر اساس سؤال تدوین شده پژوهشی می‌توان یک یا چند نوع از موارد ذکر شده را انتخاب کرد.

مپی‌نگ تصمیم‌گیری و فرایند تبدیل سیاست به قانون

حمایت‌طلبی سیاستی برای تغییر رفتار نهادها، دولت و سازمان‌ها هست. چند مثال از حمایت‌طلبی سیاستی:

- گروهی به دنبال کاهش بیکاری جوانان هستند برای این منظور، از وزارت کار می‌خواهند برنامه‌های کارآموزی و حرفه‌ای برای جوانان برگزار نماید و از وزارت آموزش و پرورش می‌خواهند در برنامه‌های آموزشی مدارس تجدید نظر کند و آموزش‌های عملی اجرا نماید؛
- یک کمپین حمایت‌طلبی در کشور برای بهسازی مدارس ابتدایی راه افتاده است. این کمپین از شوراهای محلی و شرکت‌های خصوصی می‌خواهد که هزینه این بهسازی را تأمین نمایند؛
- کمپین حمایت‌طلبی برای مشاغل کوچک، بدنبال کاهش مالیات مشاغل هست. این کمپین از دولت می‌خواهد پارک‌های فناوری در اطراف پایتخت ایجاد نماید تا امکان برخورداری این مشاغل از فضا و امکانات این پارک‌ها مقدور شود.

وقتی کمپین حمایت‌طلبی سیاستی راه می‌افتد از همان ابتدا باید تمام فرایندها مشخص باشد و این که چه کسی مقرر است کمک نماید، تعیین گردد.

در ادامه یک چارچوب ساده برای تدوین فرایندهای حمایت‌طلبی سیاستی ارائه شده است:

- **نحوه هزینه‌کرد و تأمین بودجه‌ها:** در مورد نحوه هزینه‌کرد کجا تصمیم‌گیری می‌شود؟

چه کسی تصمیمات را می‌گیرد؟

- **سیاست‌ها و مقررات:** در مورد نحوه تنظیم سیاست‌ها در مورد این موضوع کجا تصمیم‌گیری می‌شود؟

چه کسی تصمیمات را می‌گیرد؟

- **اجرا و انجام:** در مورد نحوه اجرا یا اجرای سیاست یا مقررات مربوط به این موضوع کجا تصمیم‌گیری می‌شود؟

چه کسی تصمیمات را می‌گیرد؟

- **نظرات عموم:** در مورد چگونگی اعلام این موضوع کجا تصمیم‌گیری می‌شود؟

چه کسی تصمیمات را می‌گیرد؟

برای این که مشخص شود تصمیمات در کشور / در سطح ملی / استانی چگونه اتخاذ می‌شود لازم است فرایندهای تصمیم‌گیری مشخص شوند:

- **فرایندهای رسمی:** این فرایندها توسط مراجع قانونی اجرا می‌شوند شامل: جلسات رسمی، بحث‌های قانونگذاری، احکام وزیران و مصوبات هیأت دولت، به همراه گزارش‌های رسمی، حسابرسی و نظارت.
- **فرایندهای غیررسمی:** خارج از فرایندهای رسمی انجام می‌شود و اغلب همزمان با تدوین سیاست و قانون‌گذاری‌ها انجام می‌شوند. بر فرایندهای رسمی کاملاً تأثیر می‌گذارند.

آنچه که بدیهی هست فرایندهای رسمی ممکن است شفافیت خیلی بیشتری داشته باشند اما فرایندهای غیررسمی مشخص نباشند. نکته کلیدی این است که فرایندها را تا حد امکان با جزئیات بیشتر با شناسایی کرد و آن را ترسیم کرد تا ایده روشنی داشته باشیم که در کجا، توسط چه کسی و چه زمانی تصمیم‌گیری اتخاذ می‌شود.

سؤال ۱۴- نقشه تصمیم‌گیری را برای مشکلی که می‌خواهید سیاستی را براساس آن تدوین کنید و می‌خواهید آن را تبدیل به قانون نمایید، ترسیم کنید. مشخص کنید چه عواملی بر حمایت‌طلبی سیاستی شما تأثیر خواهد گذاشت؟ هنگامی که این کار کامل شد، جاهایی را که فرصت‌هایی برای تأثیرگذاری بر فرآیند حمایت‌طلبی سیاستی وجود دارد و زمانی که احتمال وقوع آن وجود دارد را مشخص کنید.

.....

.....

.....

ترسیم فرآیند تصمیم‌گیری، نه تنها درک بهتری از نحوه اتخاذ تصمیم‌هایی که کمپین حمایت‌طلبی را تحت تأثیر قرار می‌دهند و زمانی که بهترین فرصت‌ها برای تأثیرگذاری بر این تصمیم‌ها ممکن است رخ دهد، فراهم می‌کند، بلکه آگاهی بیشتری از این که چه کسی ممکن است بر تصمیم ما تأثیر بگذارد، ارائه می‌کند.

تصمیم‌گیرندگان چه کسانی هستند؟

مردم/شهروندان	بخش‌های عمومی	بخش‌های خصوصی
رهبران مذهبی	وزرای دولت	کمپانی‌ها/شرکت‌های تجاری
رهبران محلی	روسای سازمان دولتی	مدیران شرکت‌های تجاری
لیدرهای جوانان	رهبران استانی / استانداران / فرمانداران	مؤسسات مالی
لیدرهای شهروندان	اعضای مجمع‌های محلی	انجمن‌های تجاری

سؤال ۱۵- تصمیم‌گیرندگانی که بر سیاست پیشنهادی شما تأثیر می‌گذارند چه کسانی هستند؟ نقشه تصمیم‌گیری خود را مرور کنید تا به شما کمک کند همه افراد و سازمان‌هایی را که بر تصمیم‌گیری در مورد این موضوع تأثیر می‌گذارند شناسایی کنید. اسامی تصمیم‌گیرندگان را در جداول زیر فهرست کنید و روشن کنید که چرا این شخص (حقیقی یا/حقوقی) برای نتیجه کمپین شما بسیار مهم است، موقعیت آنها چیست و از کدام بخش از جامعه می‌آیند. تمام افراد را فهرست کنید و جدول را برای آنها تکمیل کنید.

.....

.....

.....

	نام
	چرا این فرد برای حمایت‌طلبی سیاستی اهمیت دارد
	سمت یا سازمان
	بخش خصوصی / دولتی / مردم

در ادامه ابزاری معرفی می‌شود که شما می‌توانید براساس آن نقشه قدرت (Power Map) تصمیم‌گیرندگان را ترسیم نمایید.

جهت تأثیر

		مثبت	منفی
جهت تأثیر	قوی	از این گروه کمک بگیرید و آنها را در حمایت‌طلبی مشارکت دهید.	این گروه را فعالانه درگیر کنید و تأثیر آنها را بررسی کنید و تلاش کنید این گروه را هم مثبت کنید یا حداقل تأثیر آنها را خنثی کنید.
	ضعیف	اگر زمان کافی در اختیار دارید با این گروه مذاکره کنید تا به گروه مقابل منتقل شوند. اگر باز هم علاقه‌ای به این موضوع ندارند، در جریان باشید و با حداقل تلاش بر مشارکت آنها در موضوع نظارت کنید.	اطلاعرسانی به این گروه را ادامه دهید.

سؤال ۱۶- با توجه به نقشه قدرت (power map) زیر، لیست تصمیم‌گیرندگانی که فهرست کرده‌اید را بر اساس تأثیر آنها بر حمایت‌طلبی سیاستی در شکل وارد کنید.

.....

.....

.....

جهت تأثیر

		مثبت	منفی
جهت تأثیر	قوی		
	ضعیف		

بعد از این مرحله باید مشخص کنید آیا فردی وجود دارد که بر تصمیم‌گیرندگانی که شما شناسایی کرده‌اید مؤثر باشد؟ این افراد به اسم مخاطب ثانویه از آنها نامبرده می‌شود.

سؤال ۱۷- بر اساس تصمیم‌گیرندگانی که برای موفقیت کمپین حمایت‌طلبی خود حیاتی تشخیص داده شده‌اند، آیا کسی وجود دارد که برای دستیابی برای اعمال نفوذ بروی او مخاطب ثانویه وجود داشته باشند؟ این موارد را در جدول زیر بنویسید.

.....

.....

.....

مخاطب ثانویه	تصمیم‌گیرندگان

زمانی که مخاطب خود را شناسایی کردید باید مؤثرترین ابزار را برای اینکه آنها را تحت تأثیر قرار دهید، پیدا کنید.

سؤال ۱۸- فکر می‌کنید مؤثرترین ابزار حمایت‌طلبی برای کار با مخاطبان ثانویه‌ای که شناسایی شده‌اند، چیست؟ ایده‌های خود را در زیر بنویسید.

.....

.....

.....

ابزار حمایت‌طلبی سیاستی

ابزارهای حمایت‌طلبی شامل تکنیک‌ها، فعالیت‌ها و اقداماتی هست که برای ارتقاء، درک و حمایت از تغییری که مورد انتظار هست، استفاده می‌کنیم. قبل از انتخاب ابزارهایی که برای مشارکت دادن تصمیم‌گیرندگان در کمپین خود استفاده خواهید کرد، به این سؤالات باید پاسخ دهیم:

- تصمیم‌گیرندگان در مورد موضوع، اطلاعات خود را از کجا دریافت می‌کنند؟
- تصمیم‌گیرندگان تمایل دارند اطلاعات خود را در چه قالبی بدست آورند؟
- تصمیم‌گیرندگان می‌خواهند در مورد موضوع چه چیزی بدانند؟
- از تصمیم‌گیرندگان می‌خواهید چه اقدامی انجام دهند؟ بهترین راه برای درخواست از آنها برای انجام این کار چیست؟

- چه نوع مشارکتی برای یک تصمیم‌گیرنده مهم‌تر است و انگیزه وی را تقویت می‌کند؟
- مؤثرترین وسیله برای متقاعد کردن یک تصمیم‌گیرنده چیست؟

سؤال ۱۹- با توجه به موارد مذکور، فکر می‌کنید مؤثرترین ابزار حمایت برای کار با تصمیم‌گیرندگانی که برای کمپین حمایت‌طلبی مهم تشخیص داده شده‌اند، چیست؟ ایده‌های خود را در زیر بنویسید.

.....

.....

.....

در ادامه مهمترین ابزارهای حمایت‌طلبی معرفی می‌شود. برای انجام حمایت‌طلبی یک یا چند نوع ابزار استفاده می‌شود:

۱. خلاصه سیاستی / مقاله سیاستی؛
۲. مقاله در مجلات علمی / کتاب؛
۳. وبسایت‌های اطلاع‌رسانی؛
۴. گزاره‌برگ‌ها؛

۵. توئیتر و وبلاگ‌ها؛
۶. رسانه‌ها؛
۷. استفاده از ایمیل؛
۸. اطلاع‌رسانی در جمع‌اتی مثل گروه‌هایی‌های مذهبی / ورزشی؛
۹. شبکه‌های اجتماعی؛
۱۰. روزنامه‌ها؛
۱۱. کمپین‌ها؛
۱۲. پلاکاردها یا بردهای اطلاع‌رسانی؛
۱۳. تلفن به افراد؛
۱۴. کنفرانس‌های خیری.

بر اساس تصمیم‌گیرنده و شرایط، می‌توانید از یک یا چند ابزار برای انتقال پیام حمایت استفاده کنید.

بخش چهارم

اقدامات حمایت‌طلبی سیاستی برای سیاست‌های تدوین شده آگاه از شواهد

تا این مرحله سیاست تدوین شده است و کل مسیر مشخص شده است. می‌توان اذعان داشت که چون سیاست تا این مرحله بر اساس یک مسیر درست پیش رفته است و تدوین آن به روش آگاه از شواهد و با کمک تیم انجام شده است، مطمئن بود که سیاست درستی تدوین شده است.

تا این مرحله ممکن است شما هفته‌ها و ماه‌ها سپری کرده باشید.

از این مرحله به بعد دو اقدام مهم برای حمایت‌طلبی سیاستی مؤثر معرفی می‌شود که در تبدیل سیاست به قانون و مقررات و اجرای آن به شما کمک خواهد کرد: (۱) تشکیل ائتلاف؛ (۲) بسیج و تشویق جامعه.

تشکیل ائتلاف

برای تشکیل ائتلاف، سناریوهای زیر را در نظر بگیرید:

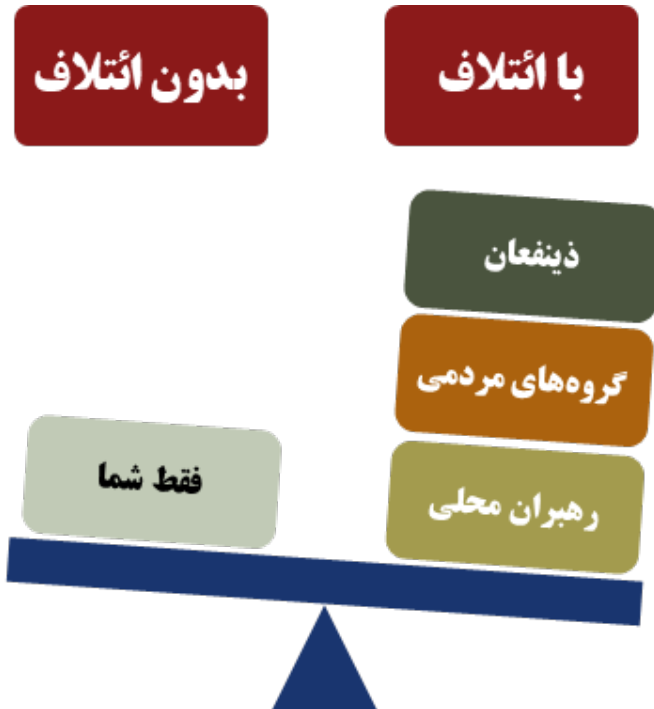
سناریو یک- می‌خواهید قوانینی را پیش ببرید که نحوه هزینه‌کرد توسط دولت را تغییر دهد، و دستیابی به منابع مالی عمومی را برای شهروندان شفافتر و آسانتر نماید. شما وارد جلسه‌ای با وزرای مربوطه می‌شوید تا در مورد پیشنهاد سیاستی خود با آنها صحبت کنید. یک نسخه از پیش‌نویس قانون را تهیه می‌کنید، آنها را تشویق می‌کنید تا از تلاش شما حمایت کنند.

سناریو دو- حال در نظر بگیرید که اگر بخواهید در همان جلسه شرکت کنید و به جای اینکه تنها باشید، با ائتلافی متشکل از ده‌ها سازمان، جامعه مدنی، جامعه بلندپایه، رهبران مذهبی و عقاید، و با شواهد وارد شوید، گفتگو فرق می‌کند یا خیر؟

اگر شما تنها کسی هستید که وارد اتاقی می‌شوید تا موضوع بسیار مهم از نظر سیاسی را درخواست کنید، آیا احتمال دارد وزرا با معرفی این موضوع موافقت کنند و از قانون حمایت کنند؟ شاید، اما احتمالاً نه!!! وزن سیاسی ائتلاف قوی‌تر می‌شود و احتمال موفقیت افزایش می‌یابد. با قوی‌تر شدن وزن سیاسی

ائتلاف، احتمال موفقیت افزایش می‌یابد.

برای تشکیل ائتلاف شکل ۳ را مدنظر داشته باشید.

شکل ۳- وزنه سیاسی ائتلاف برای انجام حمایت‌طلبی سیاستی

سؤال ۲۰- در مورد کمپین حمایت‌طلبی سیاستی، آیا پتانسیل تشکیل ائتلاف وجود دارد؟ آیا تشکیل ائتلاف مزایایی دارد که شما از قبل به آن فکر نکرده‌اید؟

.....

.....

سؤال ۲۱- چه فرد و سازمانی می‌تواند حمایت‌طلبی سیاستی را تحت تأثیر قرار دهد؟

برای پاسخ به سؤالات فوق این موارد را در نظر داشته باشید:

- اعتبار موضوع را افزایش می‌دهد؛
- روابط بین جوامع محلی را تقویت می‌کند؛
- پروفایل عمومی ائتلاف را می‌سازد یا باعث توجه بیشتری به موضوع می‌شود؛
- دسترسی و ارتباط با تصمیم‌گیرندگان را تقویت می‌کند؛
- باعث تقویت اثربخشی کلی ائتلاف و تسهیل روابط بین اعضا می‌شود.

اصول بسیج موثر جامعه

تعریف جامعه: جامعه معمولاً برای توصیف گروهی از مردم که در یک منطقه جغرافیایی زندگی می‌کنند، استفاده می‌شود. اما می‌تواند برای نشان دادن گروهی از افراد که دارای ویژگی مشترکی هم هستند به کار رود، مانند:

- ارزش‌ها
- زبان و گویش
- فرهنگ
- مذهب
- شغل و حرفه
- و

تعریف بسیج جامعه: بسیج جامعه به فرآیندی اطلاق می‌شود که در آن افراد برای دستیابی به یک یا چند هدف با هم متحد می‌شوند.

می‌توانیم بسیج جامعه را به عنوان **اقدام جمعی** برای انجام کاری در نظر بگیریم.

بسیج جامعه می‌تواند به **طور خودجوش توسط خود جامعه** تحریک شود یا می‌تواند **توسط یک فرد بیرونی** آغاز شود.

در حالت ایده آل باید **کل جامعه** را درگیر کند.

در اصل، بسیج جامعه به معنای تشویق جوامع به مشارکت معنادار است (گوش کردن، تفکر و مشارکت) نه اینکه فقط به آنها گفته شود چه باید بکنید!

در ادامه در شکل ۴، چارچوب ساده‌ای برای شناسایی مخاطبینی که برای بسیج جامعه در حمایت‌طلبی سیاستی مشارکت خواهند کرد ارائه شده است.

شهروندان

چه کسانی متأثر از این موضوع هستند؟
چه کسی به تغییر نیاز دارد و ممکن است برای آن تلاش کند؟

حامیان

چه کسی قدرت سیاسی یا اجتماعی برای موفقیت این کمپین در صورت مشارکت در اختیار دارد؟
در حال حاضر چه کسی درگیر این موضوع است؟
چه کسی در این موضوع مؤثر است؟

مخالفان

چه کسی از وضعیت فعلی سود می‌برد و احتمالاً برای حفظ آن تلاش می‌کند؟
چه کسی این کمپین و سیاست پیشنهادی را به عنوان یک تهدید در نظر می‌گیرد؟

شکل ۴- چارچوب شناسایی مخاطبین برای بسیج جامعه

چه عواملی در بسیج جامعه اثر دارند و می‌تواند منجر به بسیج مؤثر گردند:

- بر اساس نیازهای اظهار شده و علائق جامعه است؛
- به دنبال ایجاد حس مالکیت جامعه در خصوص مسأله/راه حل موردنظر است؛
- بر فرایندهای منجر به تغییر تمرکز می‌کند نه فقط رویدادها؛
- اعضای جامعه به طور مرتب در معرض مسأله/راه حل قرار بگیرند؛
- باعث ایجاد آگاهی جمعی بشود؛
- براساس تعامل دو جانبه باشد.

سؤال ۲۲- با توجه به دسته‌بندی‌های جدول قبلی مخاطبان هدف برای کمپین حمایت‌طلبی سیاستی خود را مشخص کنید. از جدولی که در ادامه آمده است استفاده کنید.

.....

.....

.....

۶	۵	۴	۳	۲	۱
ابزار حمایت‌طلبی که این مخاطب ممکن است بیشتر به آن پاسخ می‌دهد چیست؟	آیا این مخاطب احتمالاً از کمپین حمایت یا مخالفت می‌کند؟	در این شرایط چه چیزی برای این مخاطب مهم است؟	باورها و نگرش مخاطبان در مورد موضوع چه خواهد بود؟	آیا این مخاطب از دانش بالا، متوسط یا پایین در مورد موضوع برخوردار است؟	مخاطبان
					۱
					۲
					۳
					۴

بعد از شناسایی مخاطبین، لازم است که اقدامات لازم برای جلب مشارکت آنها صورت بگیرد برای همین لازم است که مشخص شود این افراد به عنوان جامعه در چه محلی گرد هم می‌آیند و از چه منابعی اطلاعات دریافت می‌کنند.

- اعضای مخاطبان هدف چه به صورت فیزیکی و چه الکترونیکی در کجا جمع می‌شوند؟
- کجا بیشتر قابل دسترس هستند؟
- مخاطبان هدف چگونه اطلاعات را به دست می‌آورند؟
- آنها بیشتر به چه منابع اطلاعاتی اعتماد دارند؟
- علایق کلی هر مخاطب هدف چیست؟
- وقت خود را چگونه می‌گذرانند؟
- آیا کمپین ما می‌تواند آنها را در این شرایط مشارکت دهد؟

بخش پنجم

اطلاع‌رسانی و ارتباطات برای حمایت‌طلبی سیاستی

تا این مرحله، تصمیم‌گیرندگان و جمعیت مخاطب هدف کمپین و همچنین ابزارهای حمایت‌طلبی را که برای تعامل با آنها استفاده خواهید کرد، شناسایی شده‌اند. گام بعدی این است که مشخص شود دقیقاً به مخاطبان چه چیزی گفته شود؟

به طور خلاصه در حمایت‌طلبی، ارتباط موثر عبارت است از استفاده از کلمات مناسب برای ایجاد تصویری در ذهن مخاطب در مورد سه موضوع زیر:

- برای چه چیزی حمایت‌طلبی می‌کنیم؟ (قرار است چه تغییری ایجاد شود؟)
- چگونه مخاطبان به موضوع مرتبط می‌شوند؟
- از آنها می‌خواهیم دقیقاً چه کاری انجام دهند؟

این کار آسان نخواهد بود. مخاطبان اصلی کمپین حمایت‌طلبی سیاستگذارانی هستند که دارای مشغله‌های فراوانی هستند و همچنین هر روز و هر لحظه با انبوهی از درخواست‌های سیاستی مواجه هستند و طبیعتاً به خاطر مسائلی مانند محدودیت منابع قادر به قبول کردن به همه آنها نیستند. به همین علل آنها پس از شنیدن هر درخواستی معمولاً به سرعت آن‌را اولویت‌بندی کرده و در مورد رد یا قبول کردن آن تصمیم‌گیری می‌کنند.

بنابراین در هنگام تعامل با سیاستگذاران باید بتوانیم در عین پرهیز از پرگویی، تمامی پیام‌های اصلی حمایت‌طلبی خود را به آنها منتقل کنیم. یکی از ابزارهایی که می‌تواند در آن کار به ما کمک کند، چارچوب ارتباطات سیاستی (Policy Communication Framework) می‌باشد. در این چارچوب، مطالبی که باید برای مخاطبان حمایت‌طلبی ذکر شوند در شش موضوع اصلی دسته‌بندی شده‌اند. این چارچوب در جدول ۲ نشان داده شده است.

جدول ۲- چارچوب ارتباطات سیاستی

موضوع	توضیحات
۱ مشکل	یک یا دو جمله برای تعریف یا توصیف مسئله ذکر می‌شود.
۲ دلیل مطرح کردن مشکل	توضیح داده می‌شود که چرا این مشکل در حال حاضر مطرح شده است؟ به عنوان مثال افزایش شدت مشکل، امکان اجرای مداخلات مناسب و ...
۳ علائم	مشکل چگونه خود را نشان داده؟ چرا اهمیت دارد؟ تأثیر آن بر جامعه چیست؟ مخاطبان هدف چگونه تحت تأثیر این مشکل قرار می‌گیرند؟
۴ شرایط زمینه‌ای	تاریخچه مشکل چیست؟ چه علل، عوامل و روندهایی به این مشکل کمک کرده است؟ آیا سایر مناطق جغرافیایی نیز با همین وضعیت روبه‌رو هستند؟
۵ تغییر مورد نظر (نتیجه)	تغییری را که کمپین حمایت‌طلبی تلاش می‌کند به دست آورد (نتایج) توضیح داده می‌شود. پیام اصلی کمپین ما چیست؟ مزایای اجرای این تغییر چیست؟ چه ارزش‌هایی دارد؟
۶ اقدام سیاستی	یک اقدام مشخص بیان می‌شود. می‌خواهیم مخاطبان هدف و تصمیم‌گیرندگان چه کاری انجام دهند؟ الزامات و چالش‌های استقرار این سیاست چیست؟ به عنوان مثال منابع (مالی، نیروی انسانی، زمان) محل تامین آنها سیاست‌های جایگزین چیست؟ چرا سیاست پیشنهادی ما بهترین راه حل برای مشکل می‌باشد.

نکته مهم دیگر در ارتباط با سیاست‌گذاران، زبان و عباراتی است که در هنگام مذاکره با آنها به کار می‌بریم. به عنوان مثال باید دقت کنیم که ذهن مخاطبان ما بیش از حد درگیر برخی جزئیات فنی اجرای سیاست نشود که باعث شود کلیات اصلی آن مغفول واقع شوند. پاسخ به چهار سوال زیر به ما کمک می‌کند تا مطمئن شویم که از عبارات مناسبی استفاده کرده‌ایم:

- آیا زبان برای مخاطبان هدف و تصمیم‌گیرندگان واضح است؟
- آیا زبان برای مخاطبان و تصمیم‌گیرندگان قانع‌کننده است؟
- آیا زبان، مخاطبان هدف و تصمیم‌گیرندگان را به موضوع مرتبط می‌کند؟

• آیا دقیقاً مشخص است که از مخاطبان هدف و تصمیم‌گیرندگان خواسته شده که چه اقدامی انجام دهند؟
دو ابزار پیشنهادی برای بهبود زبان پیام پیشنهاد شده‌اند:

۱. ویژگی‌ها - مزایا، ۲. داستان‌سرایی

ویژگی‌ها - مزایا

«ویژگی‌ها - مزایا» ابزاری است که به ما کمک می‌کند تا مشخص کنیم جامعه از یک سیاست یا تغییر جدید چه فایده‌ای خواهد برد. هدف از به کار بردن این ابزار این است که جزئیات و خصوصیات یک سیاست (ویژگی‌ها) از نتایج و فایده‌های آن (مزایا) تفکیک شوند. و مزایای آن برای سیاستگذاران توضیح داده شوند و نه ویژگی‌های آن.

در جدول ۳ سه مثال در مورد برای استفاده از ابزار ویژگی‌ها - مزایا ذکر شده است.

جدول ۳- سه مثال برای استفاده از ابزار ویژگی‌ها - مزایا

مزایا	ویژگی‌ها	محصول - سیاست
استفاده آسان آماده شدن سریع چای	یک کیسه دولایه تراوا محتوی چای فراوری شده که به یک نخ متصل شده و با حرکت دادن در آب جوش محتویات در آن حل می‌شود.	چای کیسه‌ای
کاهش و بروز شیوع دیابت نوع دو در افراد پره دیابتی پیشگیری، کاهش و تاخیر در بروز عوارض کوتاه مدت و درازمدت دیابت کاهش یا تاخیر در بروز معلولیت، ناتوانی‌ها، و مرگ ناشی از عوارض دیابت	استخراج اسامی زنان و مردان بالای ۳۰ سال و زنان باردار کمتر از ۳۰ سال از پرونده خانوار توسط بهورز و ثبت در فرم شماره ۱. شناسایی افراد در معرض خطر: اضافه وزن، سابقه دیابت، فشارخون، و قد خون ناشتا ۱۰۰-۱۲۵ = پره دیابتیک، بیشتر از ۱۲۶ = دیابتیک	برنامه غربالگری دیابت
بیمار سل اسمیر مثبت می‌تواند سالانه ۱۰ تا ۱۵ نفر را آلوده کند در صورت درمان مسری دوهفته کاهش شکست درمان، کاهش مقاومت دارویی	شناسایی افراد در معرض خطر: سرفه مزمن بیشتر از ۲ هفته، تماس با فرد مبتلا به سل ریوی اسمیر مثبت، و نمونه‌گیری و آزمایش خلط درمان و نظارت و پایش آن	برنامه کشوری مبارزه با سل

سؤال ۲۳- براساس چارچوب و راهنمای مذکور، جملاتی را که برای سیاست‌گذار استفاده خواهید کرد در ادامه بنویسید.

.....

.....

.....

در ادامه از چارچوب زیر استفاده کنید تا سیاست خود را به موارد زیر تقسیم کنید.

مزایا	ویژگی‌ها	محصول - سیاست

داستان‌سرایی (Storytelling)

داستان‌سرایی ابزاری است که عموماً توسط سازمان‌های بین‌المللی مانند سازمان جهانی بهداشت برای حساس‌سازی مخاطبان نسبت به یک مشکل استفاده می‌شود. گاهی اوقات یک تصویر یا یک متن داستانی می‌تواند بهتر از هر وسیله دیگری توجه مخاطب را جلب نماید.

نعیمه در نیجریه زندگی می‌کند. او بارها به مالاریا مبتلا شده است. «وقتی من مالاریا دارم نمی‌توانم کار کنم. همچنین وقتی پسر من مبتلا به مالاریا می‌شود، من یا پدرش باید در خانه بمانیم تا از او مراقبت کنیم و کار نکنیم، بنابراین همه افراد خانواده دچار مشکلات می‌شوند.»

بیش از ۳۰ درصد مرگ‌ومیرهای ناشی از مالاریا در جهان در نیجریه اتفاق می‌افتند. راهبردهای پیشگیری از مالاریا توصیه شده توسط سازمان جهانی بهداشت از جمله نظام مراقبت بهبود یافته بر موارد مالاریا و مرگ‌ومیر به نظام‌های سلامت کمک می‌کند تا تعیین کنند کدام مناطق یا گروه‌های جمعیتی بیشتر تحت تأثیر قرار می‌گیرند و کشورها را قادر می‌سازد تا الگوهای تغییر بیماری را پیش کنند.

به همین دلیل است که ما این کمپین را برای استقرار یک نظام مراقبت مالاریا برای جمع‌آوری، تحلیل و تفسیر مستمر و نظام‌مند داده‌ها و استفاده از آنها در برنامه‌ریزی، اجرا و ارزیابی اقدامات سلامت همگانی آغاز کرده‌ایم.

دستورالعمل حمایت‌طلبی سیاستی به روش آگاه از شواهد

سؤال ۲۵- یک متن داستانی بسازید که سیاست پیشنهادی شما و اهمیت آن را نشان دهد. متن حتی‌الامکان کوتاه باشد (خواندن آن بیش از دو دقیقه طول نکشد)، واضح باشد و از زبان توصیفی باشد. در صورت وجود، از آمار و اطلاعات کمی برای افزایش اعتبار متن خود استفاده نمایید.

.....

.....

.....

پیوست

فرم تدوین سیاست و انجام حمایت‌طلبی سیاستی

مرحله اول

چارچوب ارزیابی ظرفیت سازمانی برای تدوین سیاست و انجام حمایت‌طلبی سیاستی

اعتبار

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

شناسایی موضوع

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

انجام پژوهش، تحلیل و تدوین سیاست

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

گسترش اجتماعی و سازماندهی مردمی

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

روابط با تصمیم‌گیرندگان

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

ارتباطات خارج سازمانی

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

ارتباطات داخلی برای ائتلاف‌ها و سازمان‌های مدنی

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

توانایی تشکیل شبکه و ائتلاف

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

مدیریت منابع

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

به طور کلی، اگر امتیاز سازمانی شما بین ۳۴ تا ۵۰ باشد، نشان‌دهنده ظرفیت بالایی برای حرکت رو به جلو و حل مشکلات و سپس حمایت‌طلبی سیاستی مؤثر برای سیاست‌های تدوین شده است. امتیاز بین ۱۷-۳۳ به معنی ظرفیت متوسط و ۱۰-۱۶ ظرفیت پایین است.

مرحله دوم

چارچوب تعیین مشکل برای حمایت‌طلبی سیاستی طبق یک فرایند تدوین سیاست به روش آگاه از شواهد
اندازه جمعیت: آیا این موضوع افراد زیادی را تحت تأثیر قرار می‌دهد؟ آیا می‌توانید تعداد افراد در
معرض را تعیین کنید؟ آیا مشخص است این جمعیت چه خصوصیتی دارد؟ در چه رنج سنی هستند؟
درآمد، موقعیت اجتماعی، جنسیت، شغل، پیشینه قومی و .. آنها چیست؟

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

سطح تأثیر: آیا این مسأله تأثیر بسزایی بر جمعیت دارد؟ آیا می‌توانید این تأثیر را اندازه‌گیری کنید؟ آیا
منجر به یک ضرر یا آسیب واقعی می‌شود؟ آیا این آسیب دائمی هست یا زودگذر؟

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

بهبود: آیا پرداختن به این موضوع باعث بهبود وضعیت جمعیت خواهد شد؟ چه مدرکی دارید که اوضاع
بهتر می‌شود؟ دقیقاً چه چیزی بهتر می‌شود؟

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

ارزش‌ها: آیا موضوع با مأموریت و ارزش‌های سازمان مطابقت دارد؟ چه ارتباطی بین این موضوع و
ارزش‌ها و مأموریت شما وجود دارد؟ آیا موضوع برای انجام مداخله مناسب است؟ موضوع قابل اصلاح با
سیاست هست؟ چه مدارک و شواهدی دارید که سیاست می‌تواند در مورد این موضوع مؤثر؟ آیا مطالعات
موردی در مورد مداخلات سیاستی دارید که در موقعیت‌های مشابه انجام شده باشند؟

۱ (کم) ۲ ۳ (متوسط) ۴ ۵ (زیاد)

--	--	--	--	--

بسیج: آیا این موضوع می‌تواند تعداد زیادی از ذینفعان و علاقه‌مندان را جذب کند؟ آیا موضوع به اندازه کافی تمایل برای حمایت ایجاد می‌کند؟

۱ (کم)	۲	۳ (متوسط)	۴	۵ (زیاد)

در ادامه نمره که به هر کدام از موارد فوق داده‌اید را درج کنید:

نمره اندازه جمعیت:

نمره سطح تأثیر:

نمره بهبود:

نمره ارزش‌ها:

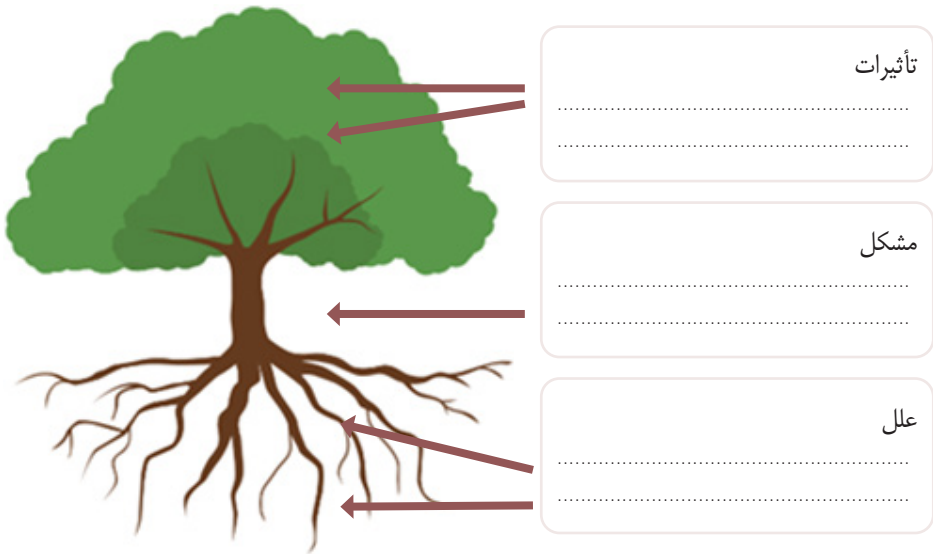
نمره بسیج:

جمع کل:

به طور کلی نمره پایینتر از ۱۸ نشان می‌دهد که مشکل مطرح شده آن قدر جدی نیست که بشود برای آن حمایت‌طلبی سیاستی انجام داد و لازم است در انتخاب مشکل تجدید نظر نمود. اما اگر نمره بدست آمده بالاتر از ۱۸ باشد، مشکل می‌تواند به عنوان یک سیاست در مرکز مد نظر قرار بگیرد، و سپس برای آن حمایت‌طلبی سیاستی انجام شود.

مرحله سوم

تحلیل درختی مشکل

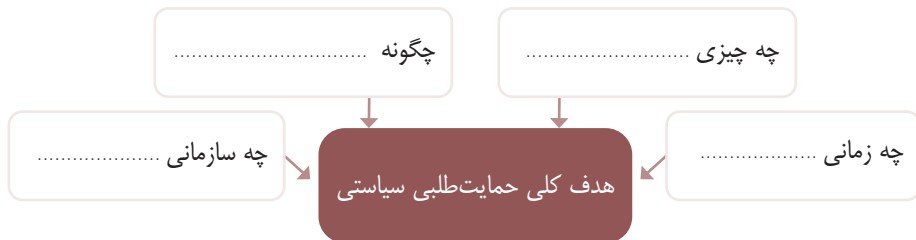

برای انجام تحلیل از تنه درخت شروع کنید و سپس به پایین بالا بروید:

- ۱- مشکل یا مسئله‌ای را که باید تحلیل شود، همانطور که در حال حاضر آن را درک می‌کنید، یادداشت کنید؛
- ۲- بنویسید که علل و عوامل ایجاد مشکل را چه می‌دانید؛ و
- ۳- اثرات، پیامدها و عوارض مشکل را بنویسید.

مرحله چهارم

تعیین هدف کلی

اهداف اختصاصی

.....

.....

تدوین بیانیه چشم انداز حمایت طلبی سیاستی

هدلاین (سرتیتر)
عکس و تصویر
نقل قول
دو جمله اول

مرحله پنجم

سؤال پژوهشی

.....

.....

.....

مرحله ششم

شناسایی تصمیم‌گیرندگان اصلی و ترسیم مپینگ تصمیم‌گیری

.....

.....

.....

		جهت تأثیر	
		مثبت	منفی
قدرت تأثیر	قوی		
	ضعیف		

منابع

1. Toporek RL, Worthington RL. Integrating Service Learning and Difficult Dialogues Pedagogy to Advance Social Justice Training. *The Counseling Psychologist*. 2014;42(7):919-45.
2. Chapman S. Advocacy for public health: A primer. *Journal of Epidemiology and Community Health*. 2004;58:361 - 5.
3. Vernick Jon S. Lobbying and advocacy for the public's health: What are the limits for nonprofit organizations? *American Journal of Public Health*. 1999;89:1425 - 9.
4. Freudenberg N. Public health advocacy to change corporate practices: Implications for health education practice and research. *Health Education and Behavior*. 2005;32:298 - 319.
5. Eke OF, Martin A, Khidir H, Otugo O, Marshall A, Suarez JC, et al. Advocating for equity during the pandemic. *BMJ Leader*. 2021;5(2):127.
6. Budget Advocacy Skills T, and Tactics. <https://internationalbudget.org/skills-tools-tactics/>.
7. Young EaLQ. Making Research Evidence Matter: A Guide to Policy Advocacy in Transition Countries. [Online Publication International Centre for Policy Advocacy]. Available from: <http://advocacyguide.icpolicyadvocacy.org2012>.
8. Guide to Monitoring and Evaluation of Advocacy C, and Social Mobilization to Support Tuberculosis Prevention and Care. Aavailable at: <https://www.path.org/resources/guide-to-monitoring-and-evaluation-of-advocacy-communication-and-social-mobilization-to-support-tuberculosis-prevention-and-care/>. 2013.
9. Cullerton K, Donnet T, Lee A, Gallegos D. Effective advocacy strategies for influencing government nutrition policy: a conceptual model. *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity*. 2018;15(1):83.
10. Williams SD, Phillips JM, Koyama K. Nurse Advocacy: Adopting a Health in All Policies Approach. *Online Journal of Issues in Nursing*. 2018;23.
11. Harry M. Snyder ABI, , "Preface", *Advocacy for Public Health Policy Change: An Urgent Imperative*, 10.2105/978087553148fm1 D.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت، سازمانی است که برای دیده‌بانی وضعیت سلامت، تولید و ترویج به‌کارگیری شواهد علمی مورد نیاز برنامه‌ریزان و سیاستگذاران سلامت در سطح ملی ایجاد شده است. تمرکز اصلی فعالیت‌های مؤسسه بر روی نتایج و پیامدهای اقدامات و مداخلات انجام شده در حوزه سلامت است.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت در تلاش است با عمل به رسالت خود به‌عنوان دیده‌بان سلامت کشور با استفاده از همه توان دانشی داخل کشور و به‌کارگیری ظرفیت‌های بین‌المللی، ضمن پیش‌بینی روندها و رصد شاخص‌های نظام سلامت؛ با استفاده از تجربیات سایر نظام‌های سلامت، مداخلات مؤثر برای اصلاحات در نظام سلامت را طراحی و توصیه کند و در صورت اجرای آنها به ارزیابی و پایش مداخلات می‌پردازد. از سویی به‌عنوان مرجع و مشاور تأمین شواهد علمی تصمیم‌گیران سلامت در کشور و دیده‌بانی منطقه شناخته شده و از این طریق مجریان و متولیان حوزه سلامت را در دستیابی به جامعه سالم یاری می‌کند.

مؤسسه ملی تحقیقات سلامت

بلوار کشاورز، خیابان وصال شیرازی،
خیابان بزرگمهر شرقی، پلاک ۷۰

nihr.tums.ac.ir

